

Els camps de cultiu van evitar que l'incendi de l'Ebre fos deu vegades més gran

Els experts avisen que només un paisatge agrícola viu pot evitar els megaincendis que portarà el canvi climàtic

Assistents a la jornada sobre l'incendi de la Torre de l'Espanyol seguint les ponències entre dos arbres cremats. | ACN

Catalunya perd deu mil hectàrees agrícoles cada any. A les Terres de l'Ebre s'ha passat de tenir menys del 10% de terreny forestal a tenir-ne més del 70% però els focs, com insistixen es Bombers, només s'apaguen aviat si afecten "mosaics agrícoles vius". El foc de la Torre de l'Espanyol

(<https://www.naciodigital.cat/lleida/noticia/33772/incendi/ribera/ebre/avanca/sense/control/cap/al/sagra/garrigues>) n'ha estat l'última prova, com s'ha analitzat en una jornada de prevenció d'incendis, aquest dimecres, amb una cinquantena de participants.

Els experts reclamen polítiques per incentivar l'econòmica rural, la gran aliada dels cossos d'extinció. Quantifiquen que caldria recuperar quinze mil hectàrees agrícoles anuals per evitar els "megaincendis" que durà el canvi climàtic.

El foc de la Torre de l'Espanyol hauria pogut convertir-se en un dels pitjors malsons dels cossos d'extinció i afectar una zona de gairebé noranta mil hectàrees. L'inspector dels Bombers, Marc Castellnou, ha explicat que "a la Ribera d'Ebre hi ha un megaincendi possible, que començaria a la zona d'Almatret-Riba-roja i amb el mestral creuaria tot l'alt de la comarca, el Priorat i es plantaria al massís de Prades".

Aquest és un dels hipotètics focs de gran impacte que els Bombers analitzen i simulen a futur en el context del canvi climàtic i del despoblament rural. L'incendi de la Torre de l'Espanyol hauria pogut ser-ne l'inici si no hagués estat per la feina encoberta d'extinció que van ajudar a fer els camps de conreu que encara es mantenen a la zona. "El mosaic agrícola és clau per mantenir un paisatge viu però sobretot és molt important per extingir incendis forestals", ha recordat Castellnou.

Els pagesos creen "seguretat"

Els Bombers insisteixen que el pagès no només produeix aliments sinó que crea "seguretat per al conjunt de la societat" i aquest és un servei que amb "polítiques de país" cal retribuir. "No es tracta només del preu de l'oli, la vinya o els pistatxos. Hauríem de repensar el model i com pagar a la societat rural el servei que presta al conjunt de la societat", ha insistit Castellnou.

Des del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC) quantifiquen i dissenyen les tasques de conversió que serien necessàries. L'objectiu seria recuperar quinze mil hectàrees agrícoles cada any perquè la proporció de grans incendis forestals (de més de cinc-centes hectàrees) es reduís. "El problema s'ha d'abastar com un conjunt i des de diferents sectors i mirades. Quan el simplifiquem, és quan cometem errors. No hem de mirar si tenim suficients mitjans per extingir els focs sinó que el problema és crear entre tots paisatges resistents i sostenibles", ha defensat la investigadora Ruth Doménech.

Els Bombers, el CTFT, i l'IRTA han organitzat una jornada amb una cinquantena de participants per analitzar sobre el terreny com es va desenvolupar l'incendi de la Torre. Tenint en compte que es va arribar a pics de calor de 51 graus a Llardecans, s'ha repassat com els conreus a peu de la carretera C-12 van servir per fer contrafocs i evitar que el foc avancés cap al Montsant i es convertís en el temut i hipotètic megaincendi del sud de Tarragona.

Els conreus són efectius fins i tot si estan abandonats

Els conreus, encara que molts abandonats, van limitar el potencial del foc a les vint mil hectàrees i fent ús del mosaic agrícola es va extingir amb aproximadament sis mil hectàrees cremades. "Amb el mosaic agrícola que teníem a finals del 90 hauríem pogut deixar incendi en unes mil hectàrees", ha recordat l'inspector dels Bombers.

"Aquest incendi ha barrat el pas al possible incendi teòric perquè lamentablement ha creat una taca important. El mateix que fan les taques de conreu als incendis grans, fan els incendis al megaincendi però el model de país no pot ser esperar que incendi n'aturi un altre", ha lamentat Castellnou. "Hem de fer gestió de territori i crear economia per evitar justament això, si no estarem en una situació complicada els pròxims anys", ha afegit.

Un dels entrebancs que també es van viure al foc de la Torre de l'Espanyol, i que es pot modelitzar per futurs incendis de gran impacte, és que els Bombers van haver de dedicar la primera hora de l'extinció a desallotjar i evacuar habitants de la zona afectada. Va ser el primer incendi de Catalunya en què es van activar mitjans aeris per esta tasca.